

**09133001 számú Betegkísérő megnevezésű
szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Betegkísérő
- 1.2 Ágazat megnevezése: Egészségügy ágazat
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0913 Ápolás és szülésznőképzés

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Betegkísérő
- 2.2 Szintjének besorolása
 - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 3
 - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 3
 - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése¹:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

A betegkísérő orvosi beutalás alapján, egészségügyi szakkíséretet nem igénylő esetekben betegszállítási feladatokat végez egészségügyi vizsgálat, kezelés, valamint ellátás céljából. A betegszállítás irányulhat a beteg otthonából egészségügyi intézménybe, történhet egészségügyi intézményen belül, egészségügyi intézmények között a területileg illetékes, vagy a progresszív ellátás során magasabb szintű ellátóhelyre, valamint a beteg kezelését, vizsgálatát, sürgősségi ellátását követően az otthonába.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
- 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -
- 5.1.2 Nyilvántartó hatóság: -
- 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség
- 6.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESzCsM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: nem szükséges

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 300 óra
- 7.2 Maximális óraszám: 330 óra

8. A szakmai követelmények leírása:

- 8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Munkája során feladatellátását megtervezi, ennek	Ismeri a saját feladatait meghatározó szakmai protokollo-	Elkötelezett a szakmai protokollok megismerésére, nyi-	Betartja és betartatja a szakmai iránymutatásokat,

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
	során alkalmazza a tevékenységi körébe tartozó protokollokat.	kat.	tott a változásokra. Elkötelezett a minőségi egészségügyi ellátás iránt.	protokollokat. Képes önképzésre, hibáit korrigálja.
2.	Előírás szerint használja a fertőtlenítő anyagokat (gépkocsi, személyi higiéne).	Ismeri az aszepszis és antiszepszis szabályait.	Tevékenysége során befogadja az aszepszis antiszepszis szabályai szerint történő munkavégzést.	Megtanulja a rá vonatkozó eljárásokat, betartja és betartatja az aszepszis és antiszepszis előírásait.
3.	Megválasztja a szükséges egyéni védőeszközöket.	Felismeri és megnevezi a rendelkezésre álló védőeszközöket.	Elfogadja a védőeszközök használatának szükségességét	Az érvényes előírások alapján dönt az egyéni védőeszközök használatának szükségességéről.
4.	Kezeli a keletkezett veszélyes hulladékot.	Azonosítja a veszélyes hulladékot, felsorolja a szükséges teendőket.	Szem előtt tartja a veszélyes hulladék kezelésének szabályait.	Felelősséget vállal a veszélyes hulladék szabályos kezelésére.
5.	Felméri a helyszín biztonságát, ABCDE elvek szerint betegvizsgálatot végez.	Érti a biztonság lényegét, tudja az ABCDE vizsgálat menetét, tartalmát, az egyes lépések sorrendjét.		Elsősegélynyújtási helyzetben önállóan beteget vizsgál, alapszintű beavatkozásokat hajt végre.
6.	Elsődleges segítségnyújtást végez, sérülést ellát, vérzést csillapít, rögzítést alkalmaz.	Alkalmazói szinten ismeri az elsősegélynyújtás teendőit.	Elkötelezett a protokollok betartásában, nyitott a változások megismerésére, az új megoldások elsajátítására.	Magasabb szintű ellátási igény esetén mentőt hív.
7.	Az állapotváltozást és a riasztó tüneteket felismeri és értékeli, megítéli a beteg szállíthatóságát.	Azonosítja a súlyos állapotot jelző tüneteket és paramétereket.	Törekszik a szakmai szabályok szerint végzett tevékenységre, elkötelezett a minőségi ellátás iránt.	Önállóan dönt a szállíthatóságról, segélykocsi igényéről.
8.	Eszméletlenséget felismer, fulladásveszélyt elhárít, eszköz nélküli, illetve egyszerű eszközös légútbiztosítást végez.	Ismeri az eszméletlenség vizsgálatát, veszélyét, az ellátási elveket.	Törekszik arra, hogy a szakterület legújabb eredményeit saját fejlődésének szolgálatába állítsa. Önképzéssel is törekszik a szakmai	Állapotfelmérést követően önállóan megkezdi az ellátást.

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
9.	Protokoll szerint BLS-t végez, AED-t használ az életkori előírásoknak megfelelően.	Magabiztosan ismeri az újraélesztés lépéseit, az AED használat menetét.	fejlődésre.	
10.	ALS végzése során közreműködik.	Ismeri az emelt szintű újraélesztés elemeit, a ballonos lélegeztetés és a mellkaskompresszió kivitelezését.		Irányítás alapján végzi tevékenységét.
11.	A beteget állapotának megfelelően mobilizálja és szállítja. Figyelembe veszi a szállítási traumát, immobilizációt végez.	Behatóan ismeri a mobilizáció elveit, azonosítja a szükséges immobilizációs technikát.		A beteg vizsgálatát és a helyszíni lehetőségeket figyelembe véve önállóan dönt az immobilizáció módjáról, a mobilizáció lehetőségeiről, valamint a beteg pozicionálásáról.
12.	Alkalmazza a beteg állapotának, illetve állapotváltozásának megfelelő pozicionálást.	Összefüggésében ismeri a betegelhelyezési módokat és azok indikációját.		
13.	Képes az oxigénterápia eszközeinek megválasztására és alkalmazására, a szövődmények felismerésére.	Ismeri az oxigénterápia indikációit, a rendelkezésre álló eszközöket.		Utasítás alapján, felügyelet mellett, a szakmai szabályok betartásával végzi az oxigenizációt.
14.	Betartja a biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat, szakszerűen kezeli az eszközöket.	Tisztában van a munkabiztonsági elvekkel, alkalmazói szinten ismeri a rendelkezésre álló eszközöket.	Tudatosan szem előtt tartja, betartja és alkalmazza a munkavégzésére vonatkozó előírásokat.	Munka- és balesetvédelem tekintetében a protokollok szerint tevékenykedik. Probléma esetén utasítást kér szakmai felettesétől.
15.	Képes teammunkában történő munkavégzésre, a delegált feladatokat elvégzi.	Érti a team-munka lényegét.	Fegyelmezetten és kollegiálisan teammunkában dolgozik.	Munkatársaival együttműködve képes a teammunkára.
16.	Tömeges baleset felszámolásában	Alapszinten ismeri a tömeges baleset ellá-	Nyitott az együttműködésre, kész a ka-	Utasítás alapján önállóan végzi a

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
	közreműködik.	tási elveit.	pott feladatok ellátására.	delegált feladatokat.
17.	Felméri a beteg fájdalmának mértékét, alkalmazza a fájdalom csillapítására szolgáló nem gyógyszeres eljárásokat.	Ismeri a fájdalom anatómiai és élettani összefüggéseit, alkalmazói szinten használja a fájdalom megítélésére, valamint csillapítására szolgáló módszereket.	Törekszik a fájdalom enyhítésére, tisztelőbben tartja a beteg igényét szenvedésének enyhítésére vonatkozóan.	Önállóan felméri a fájdalom szintjét, szükség esetén dönt a további szaksegítség szükségességéről.
18.	Képes a vérnyomás, vércukor, szaturáció mérésére, az eszközök szakszerű kezelésére.	Használói szinten ismeri az alábbi eszközöket: vérnyomásmérő, vércukormérő, pulzoximéter.	Törekszik az eszközös vizsgálat készség szintű végzésére.	Utasítás alapján a szakmai szabályoknak megfelelően önállóan és hibátlanul hajtja végre az eszközös vizsgálatokat.
19.	Munkája során szem előtt tartja a betegjogokat, szükség esetén segíti a beteget jogai érvényesítésében.	Kellő részletességgel ismeri az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. munkakörét érintő paragrafusait, kiemelten a betegek és az ellátók jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan.	Elkötelezett a betegjogok szem előtt tartására. Munkavégzése során érvényesíti a betegek érdekeit és jogait.	Felelősséget vállal a betegjogok betartásáért. Kérdés felmerülése esetén felettesétől tanácsot kér.
20.	Betartja a munkavégzésével kapcsolatos jogszabályi előírásokat.	Tanulmányozza az általa végzett egészségügyi szolgáltatást szabályozó jogszabályok rendszerét.	Hivatását az aktuális törvényi előírásoknak megfelelően végzi. Munkája során a vele kapcsolatba kerülő egészségügyi dolgozók, betegek és hozzátartozók jogait tiszteletben tartja.	Munkája során aláveti magát a munkahelyen kialakított és érvényben lévő szakmai protokolloknak, minőségbiztosítási szabályoknak.
21.	Fogyatékossgal élő személyt állapotának és igényeinek figyelembevételével szállít.	Felismeri a betegek mentális és szomatikus állapotában bekövetkezett változásokat, ismeri az egyes fogyatékossgok sajátosságait, azok betegszállításra vonatkozó kihatásait.	Fellépése, kommunikációja, viselkedése, megjelenése során méltón képviseli az egészségügyi dolgozókat.	Felügyeli és megfigyeli az általa kísért betegeket, felelősséget vállal az állapotváltozás felismerésében.

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
22.	Munkavégzése során eleget tesz az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt szakmai és etikai követelményeknek.	Ismeri az etikai értékek jelentőségét, az egészségügyi etika alapelveit, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Etikai kódexének tartalmát.	Magára nézve kötelezőnek fogadja el az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt magatartást, törekszik a kompetencia határok betartására, a felelősségvállalásra.	Folyamatosan, külső indíttatás nélkül is megfelel az egészségügyi dolgozóval szemben elvárt etikai követelményeknek.
23.	Az előírt egészségügyi dokumentációt alkalmazza, az adatkezelés és adatvédelmi szabályokat betartja.	Ismeri a munka végzéséhez előírt dokumentációt, a beteg adatainak kezelésére és védelmére vonatkozó szabályokat.	Törekszik az előírt dokumentáció pontos, szabályszerű és alapos, az előírásoknak megfelelő vezetésére.	Az útmutatások alapján önállóan látja el a dokumentációra vonatkozó feladatait.
24.	Kommunikációs feladatait szóban és írásban a szakmai szabályok és előírások alapján folytatja.	Ismeri a kommunikáció fogalmát, elemeit, az őszinte és hiteles kommunikáció felteteleit.	Elfogadja a különböző kultúrkörhöz tartozó betegek ellátási specialitásait.	Kommunikációs feladatait önállóan végzi. Észleli a problémás helyzeteket. Amennyiben a megoldáshoz saját ismerete nem elegendő, ezt felismeri és támogatást, segítséget igényel.
25.	Munkatársaival, az egészségügyi dolgozókkal, a hozzátartozókkal és a beteggel adekvátan, kongruensen és hitelesen kommunikál, szükség esetén probléma megoldási módszereket alkalmaz.	Ismeri a kommunikáció alapelveit, az egyes életkori csoportok ezirányú jellemzőit, a problémamentes, vagy problémamegoldó kommunikáció módját, a kommunikációs zavarok jellemzőit.	Napi feladatait előítélet mentesen végzi, az egyenlő bánásmód szabályait szem előtt tartja. Attitűdje kiterjed bármely jellegű másággal élő személy elfogadására, a szükséges bánásmód alkalmazására.	
26.	Képes a problémahelyzetek felismerésére, megoldási javaslatok megfogalmazására és döntéshozatalra.	Megérti a beteg állapotának megfelelő kommunikáció lényegét.	Segítő hivatását felelősséggel, empatikusan, toleránsan gyakorolja. A vele kapcsolatba kerülő beteg ember személyiségét tiszteletben tartja.	
27.	Alkalmazza az orvosi terminológia helyesírási és kiejtési szabályait, illetve az orvo-	Alapszinten ismeri az orvosi terminológia szabályait, a hallott szakmai nyelvű szöveget alapszinten	Igényli a szakmai nyelv kellő mértékű megismerését. Folyamatos önképzéssel törekszik tudásá-	

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
	si latinban használatos megnevezéseket.	megérti.	nak mélyítésére.	
28.	Ismeri az egészségügyi ellátórendszer felépítését, betegutat szervez. Munkája során alkalmazza az egyes ellátóhelyek megközelítéséről szerzett ismereteit a betegek optimális és szabályos szállításának szem előtt tartásával.	Alkalmazói szinten ismeri a hazai egészségügyi ellátórendszer munkavégzéséhez fontos elemeit, a beutalási rendet.	Munkája során szem előtt tartja az ellátórendszer jellemzőit, működési rendjét. Folyamatos ismeretszerzéssel tájékozik a változásokról.	Önállóan frissíti az egészségügyi intézmények megközelítésével, az intézményeken belüli betegmozgatással kapcsolatos tudását.
29.	EDR készüléken forgalmaz, szükség esetén segélykocsit hív.	Alkalmazói szinten ismeri a feladat ellátáshoz szükséges kommunikációs eszközöket, a forgalmazás szabályait.	Nyitott a kommunikációs technika megismerésére.	Képes a kommunikációs eszközök önálló használatára.
30.	Felhasználói szinten számítástechnikai eszközt használ.	Ismeri a számítástechnikai eszköz használatát.	Nyitott a számítástechnikai ismereteinek bővítésére.	Képes a számítástechnikai eszköz használatára.

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/**nem**

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

A betegkísérő mind a kórházi mind a kórházaton kívüli megelőző betegellátás meghatározó szereplője. A kórházban a betegellátó osztályok, kezelők, diagnosztikai egységek közötti betegszállítást végzi beteg mobilizáló eszközök segítségével (kerekeszék, betegszállító kocs stb.), emellett - közreműködik a betegek hazaszállításában is. A betegek szállítása empátiás készséget, speciális fogások ismeretét és jó fizikumot igényel. A betegkísérő iránti munkaerő-piaci igény folyamatos.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele: az előírt elméleti és gyakorlati képzési tartalmak sikeres teljesítése.

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

10.2 Írásbeli vizsga

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A beteg mobilizálás elméleti ismeretei

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Az írásbeli vizsga etikai, jogi kérdések; elsősegélynyújtás;; aszepszis-antiszepszis; munkavédelem témaköreit dolgozza fel.

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30%

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 39%-át elérte.

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: A beteg mobilizálás gyakorlata

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Szituációs vizsga feladat két részből áll. I. gyakorlati vizsgafeladat megoldása (logisztikai, mobilizációs technika, betegmobilizációs eszköz használata, dokumentáció vezetése), II. kötelező feladatok bemutatása (ABCDE vizsgálat; xBLS; valamint szituációs és szimulációs feladatok elsősegélynyújtás témakörben)

10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70 %

10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: I. feladat vonatkozásában állapotfelmérés, betegmobilizálási technika kiválasztása, alkalmazása, betegszállítási eszköz használata, II. feladat vonatkozásában elsősegélynyújtási protokollok alkalmazása, eljárásrendeknek megfelelő újraélesztés, elsősegélynyújtás kivitelezése

10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: a projekt feladat végrehajtásához imitátorokra és egészségügyi végzettségű segítőre van szükség.

10.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- felszerelt betegszállító gépkocsi
- immobilizáció eszközei
- elsősegélynyújtó doboz

- újraélesztési fantom (felnőtt és gyermek)
- oktató AED készülék
- egyszerű légútbiztosítás eszközei
- lélegeztető ballon
- vérnyomásmérő, vércukormérő, pulzoximéter
- egyéni védőeszközök
- a betegszállítási tevékenység dokumentációja
- veszélyes hulladék kezeléshez szükséges eszközök
- oxigénpalack, oxigén-maszk, rezervoár

10.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: egészségügyi szakképesítés esetén az írásbeli vizsgarész alól felmentés adható.

10.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: A projekt feladat teljesítéséhez a 11.5 pont alatt felsorolt eszközök használhatók.

10.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

<p>11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek</p>
--

Elméleti és gyakorlati képzési idő aránya: 40 % – 60 %